



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3265/23
24.4.2024. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Сање Пејовић и Драгане Марчетић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији су пуномоћници Срђан Видовић и Кристина Анђелковић, адвокати из Београда, Браће Југовића 3/8, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Лазар Гутеша, адвокат из Вршца, Лазе Нанчића 10, ради поништаја и утврђења ништавости уговора о доживотном издржавању, одлучујући о жалби тужиље, изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу П 72/20 од 26.01.2023. године, у седници одржаној 24.04.2024. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Вршцу П 72/20 од 26.01.2023. године у делу става првог изреке, којим је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиље да се поништи уговор о доживотном издржавању ОПУ 163/2015, закључен 18.06.2015. године, између оставиоца, сада пок. ВВ, као примаоца издржавања и туженог, те да тужени трпи последице таквог поништаја, као и захтев да се обавезе тужени да накнади парничне трошкове тужиљи, са каматом и у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужиље.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Вршцу П 72/20 од 26.01.2023. године у делу става другог изреке којим је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиље да се утврди ништавост уговора о доживотном издржавању ОПУ 163/2015, закључен 18.06.2015. године, између оставиоца, сада пок. ВВ, као примаоца издржавања и туженог, те да тужени трпи последице тако утврђене ништавости, као и захтев да се обавезе тужени да накнади парничне трошкове тужиљи, са каматом и у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужиље.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Вршцу П 72/20 од 26.01.2023. године у преосталом делу става првог и другог изреке изреке који се односи на обавезу Републичког геодетског завода, СКН Пландиште и у овом делу тужба **ОДБАЦУЈЕ**.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу трећем

изреке пресуде Основног суда у Вршцу П 72/20 од 26.01.2023. године и у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужиље.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Вршцу П 72/20 од 26.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиље да се поништи уговор о доживотном издржавању ОПУ 163/2015, закључен 18.06.2015. године, између сада пок. ВВ, као примаоца издржавања и туженог, да тужени трпи последице таквог поништаја, као и да се обавезе Републички геодетски завод, СКН Планиште да изврши промену имаоца права својине на имовини и избрише туженог, као имаоца права својине на имовини, те упише оставиоца, као и да се обавезе тужени да накнади тужиљи парничне трошкове, са каматом.

Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиље да се утврди ништавост означеног уговора, да тужени трпи последице тако утврђене ништавости, као и да се обавезе Републички геодетски завод, СКН Планиште да изврши промену имаоца права својине на имовини и избрише туженог као имаоца права својине на имовини, те упише оставиоца, као и да се обавезе тужени да накнади тужиљи парничне трошкове, са каматом.

Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 258.400,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде.

Против наведене пресуде, тужиља је благовремено изјавила жалбу из свих законских разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386 ЗПП (“Сл. гласник РС”, бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиље делимично недозвољена и делимично неоснована.

У првостепеном поступку у односу на део одлуке из става првог и другог изреке, којим је одбијен захтев за поништај и утврђење ништавости предметног уговора, као и у односу на став трећи изреке, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачка 1,2,3,5,7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се жалбом тужиље неосновано указује јер је изрека пресуде разумљива, а разлози пресуде су јасни и непротивречни.

Према утврђеном чињеничном стању, 18. јуна 2015. године, између туженог, као даваоца издржавања и сада пок. ВВ, као примаоца издржавања, закључен је пред јавним бележником ... уговор о доживотном издржавању ОПУ 163/2015. Чланом 1. означеног уговора прималац издржавања се обавезао да ће да пренесе у својину након

своје смрти даваоцу издржавања своје некретнине, као и покретне ствари, све ближе наведено у означеном уговору, под условом да га давалац издржавања издржава до краја живота. Чланом 2. означеног уговора утврђено је да се давалац обавезује да ће у циљу извршавања својих уговорних обавеза примаоца издржавања издржавати, на тај начин што ће му обезбедити исхрану и удобно становање у кући из члана 1. уговора, са плаћањем свих комуналија (вода, електрична енергија, огрев), да ће обезбедити задовољавајућу хигијену у кући, веш са прањем и пеглањем, одећу и обућу, а за случај болести и старости и изнемоглости обезбедити му адекватно кућно или болничко лечење са лековима и лекарима, а за случај смрти сахранити га и издати подушје, све у складу са месним обичајима. Чланом 3. означеног уговора је констатовано да стране уговорнице наглашавају чињеницу да давалац издржавања већ дужи временски периоду извршава све обавезе преузете овим уговором, па да на овај начин само желе да озваниче фактичко стање које међу њима већ дуже време постоји. Константали су да прималац издржавања од законских наследника има још и супругу ГГ и ћерке ДД, која је удата у ... и која је намирена за живота примаоца издржавања и ЂЂ, која је мајка даваоца издржавања, ЕЕ, која је намирена за живота примаоца издржавања и АА, којој ће након смрти примаоца издржавања и његове супруге ГГ остати кућа у улици ..., па како о њему бригу води давалац издржавања, то њему оставља сву своју имовину. Чланом 4. одређено је да ће давалац издржавања обезбедити издржавања примаоцу издржавања како из имовине, ближе описане у члану 1. уговора, тако и из своје посебне имовине и других извора материјалних средстава. Чланом 5. означеног уговора предвиђено је да свака уговорница може тражити раскид уговора, уколико друга страна не извршава своје уговорне обавезе, а уколико од уговора одустане давалац издржавања одриче се сваког потраживања по основу пруженог издржавања до тог момента. Чланом 6. уговора је предвиђено да давалац издржавања може своје право из уговора забележити у земљишној књизи и катастру, са чиме се прималац издржавања саглашава својим потписом овог уговора. Чланом 7. уговора стране уговорнице посебно наглашавају да је имовина обухваћена уговором не представља предмет заоставшине примаоца издржавања, те да се из те имовине не могу намирити евентуални нужни наследници. Уговор је потписан од стране даваоца издржавања и примаоца издржавања.

Уговор је закључен у кући примаоца издржавања, а пре закључења уговора сада пок. ВВ прегледан је од стране лекара специјалисте ... неуропсихијатра који је извео закључак да је сада пок. ВВ очуваног расуђивања и изражавања слободне воље и способан за закључење уговора, а што је наведено приликом сачињавања клаузуле о потврђивању. Тужилца је знала за сачињавање означеног уговора, а за закључење истог знала је и супруга ВВ, ГГ јер се налазила у соби где је лежао ВВ.

Сада пок. ВВ је користио ходалицу приликом кретања од 2004. до 2015. године, а потом инвалидска колица и могао је нормално да комуницира, све до годину и по дана пред смрт. Прималац издржавања је преминуо 13.07.2019. године.

Према налазу судског вештака за област графоскопије, Бранка Дошена од 01.09.2022. године спорне потписе “...” на два примерка истих уговора о доживотном издржавању, на местима назначеним “прималац издржавања” и на клаузули о потврђивању, изнад “ВВ” и изнад ознаке “прималац издржавања ВВ” је написао ВВ.

Дана 28.11.2022. године првостепеном суду је достављен од стране пуномоћника тужиле налаз вештака исте струке Јована Крстића, сачињен 11.11.2022. године, са примедбама на претходни налаз, са мишљењем да ВВ није својеручно потписао означени уговор о доживотном издржавању, нити је потписао клаузулу о потврђивању солемнизације клаузуле означеног уговора, са веома великом вероватноћом, која је на скали вероватноће опредељена под редним бројем 4.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је прималац издржавања био у лошем здравственом стању, али да његово здравствено стање у тренутку закључења уговора није било такво да би се могло сматрати да је доведена у питање алеаторност уговора, па имајући у виду да је прималац издржавања преминуо 13.07.2019. године, што није убрзо након закључења означеног уговора (уговор је закључен 18.06.2015. године), те имајући у виду да је тужени извршавао обавезе као давалац издржавања и пре закључења уговора, првостепени суд је оцено да се, у конкретном случају, не ради о фиктивном уговору, који је закључен да би се изиграло право тужиле, као наследника на наслеђе по закону, или злоупотреби права, у смислу члана 13. Закона о облигационим односима. Такође, првостепени суд је оценио да не постоје разлози за ништавост означеног уговора, с обзиром да је исти закључен у облику јавнобележнички потврђене солемнизоване исправе, да је приликом потврђивања уговора јавни бележник уговорне стране нарочито упозорио на то да имовина која је предмет уговора не улази у заоставштину примаоца издржавања и да се њоме не могу намирити његови нужни наследници, о чему ставља напомену о клаузули о потврђивању, као и да је оставилац потписао означени уговор, а што произилази из налаза и мишљења судског вештака Бранка Дошена, који је налаз прихваћен, као стручан и јасан.

Правилно је првостепени суд одлучио када је одбио, као неоснован, тужбени захтев за поништај и утврђење ништавости означеног уговора.

Одредбом члана 211. ЗПП предвиђено је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су ученици материјално правног односа. Ако сва лица нису обухваћена тужбом као странке суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован. О нужном супарничарству суд води рачуна по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева је поништај означеног уговора о доживотном издржавању, односно утврђење ништавости означеног уговора. Из списка предмета произилази да су законски наследници покојног примаоца издржавања његова супруга ГГ и ћерке ДД, ЕЕ, ЋЋ и тужиле. С обзиром да у конкретном случају тужиле, као законски наследник сад покојног примаоца издржавања ВВ тражи поништај, односно утврђење ништавости означеног уговора о доживотном издржавању, који је закључен између туженог, као даваоца издржавања и сада покојног ВВ, као примаоца издржавања, што значи да је било нужно тужбом обухватити обе уговорне стране, а не само даваоца издржавања, пошто су прималац издржавања и давалац издржавања учесници материјално-правног односа који је предмет спора, а сагласно одредби члана 211. став 1. Закона о парничном поступку. Пошто је прималац издржавања ВВ преминуо 13.07.2019. године, онда је било нужно да у парници по тужби тужиле, као законског наследника ВВ, уместо ВВ учествују сви његови преостали наследници, што

овде није случај. Тужбом нису обухваћени нужни супарничари као странке, због чега су тужбени захтеви тужиље правилно одбијени, као неосновани.

Код оваквог става суда, осталим жалбеним наводима не доводи се у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и донете одлуке, па исти нису посебно ни образлагани.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем побијане пресуде, која је донета правилном применом члана 150, 153 и 163 ЗПП.

На основу изложеног, применом члана 390. ЗПП одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у преосталом делу става првог и другог изреке, Апелациони суд је оценио да је одлучујући о делу тужбеном захтева тужиље који се односи на захтев да се обавезе Републички геодетски завод, СКН Пландиште да изврши промену имаоца права својине на имовини и избрише туженог као имаоца права својине на имовини, првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка прописану чланом 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју суд пази током целог поступка по службеној дужности јер је првостепеном пресудом у наведеном делу одлучено о делу тужбеног захтева који не спада у судску надлежност (члан 16 став 1. и 2. ЗПП).

Спровођење брисања уписа права својине врши се у управном поступку од стране управних органа, применом Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова ("Сл. гласник РС", бр. 41/18...15/20-назив овог закона је промењен изменом од 92/2023-нови назив је Закон о поступку уписа у катастар непокретности и катастар инфраструктуре) и парнични суд није надлежан да налаже органу управе да врши брисање права својине на непокретности.

Стога је првостепена пресуда у наведеном делу морала укинута и тужба тужиље у наведеном делу одбачена, применом члана 391. став 2. ЗПП, у вези члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП.

С обзиром да није успела у жалбеном поступку, одбијен је као неоснован, захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка применом члана 165. ЗПП.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац,ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић